



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

Inleiding

Over twee weken is het weer zover, dan mogen we weer naar de stembus. Het beloven spannende verkiezingen te worden met straks een sterk vernieuwde Tweede Kamer. Nu zullen wij als lokale partij die verkiezingen ongetwijfeld wat minder gespannen volgen dan de andere politieke partijen in de deze raad. We zijn ons echter ten volle bewust dat de uitkomst van de verkiezingen de inhoud van ons lokaal beleid sterk zal gaan bepalen en ook financieel. Ravijn in 2026/2027 of niet. Gelukkig staan we er financieel heel goed voor en is ons beleid in hoofdlijnen op orde.

Twee kanttekeningen maakt de LPB echter graag vooraf. Ten eerste moeten we het als een gezamenlijke opdracht zien om iedereen in onze gemeente mee te laten doen. Ook in Bergeijk ligt de maatschappelijk ontwrichting op de loer in de vorm van een groeiende tweedeling. Iedereen moet mee kunnen blijven doen en iedereen telt mee. Dat mag geen vrijblijvend iets zijn maar iets waar we als volksvertegenwoordigers dagelijks aan moeten werken. Ten tweede moeten we niet te vergenoegdzaamd terugkijken. Het kan, nee het moet altijd beter en we moeten ons blijven inzetten voor een grotere burgerparticipatie en het werken aan een groter draagvlak voor besluiten. Dat is niet alleen een houding maar moet zich ook vertalen in werkwijze en beleid.

Het is en blijft zeer onrustig in de wereld. Of dat nu “in onze achtertuin” is. (Oekraïne) , het Midden-Oosten, Afrika of Zuid-Amerika. Mensen staan elkaar naar het leven, wat leidt tot gruwelijkheden die we haast niet kunnen bevatten.

Samen werken aan een mooier en beter Bergeijk is en blijft een basiskracht die ons en onze inwoners overeind houdt in een vulkanische wereld.

Financiën

Onze financiële positie is niet anders dan uitstekend te noemen, zeker na de septembercirculaire. Het aangekondigde “ravijn” is als sneeuw voor de zon verdwenen. Onze reservepositie raakt de maximale bovengrens. De begrotingsjaren 2024 en 2025 laten een fors overzicht zien. De jaarrekening 2022 zal een kleine 3 miljoen euro gaan opleveren.

Nu is de LPB er geen voorstander van om dit geld via moties en/of amendementen te gaan “verjubellen”. Maar wat dan wel? De LPB stelt voor om bij de bespreking van BURAP 1 in 2024 ons als raad te buigen over beleidsintensiveringen die ons voorzieningenniveau in de



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

Kernen en in de gemeente als totaal een kwaliteitsimpuls geven. Uiteraard kunnen we dat ook al doen als we majeure beleidsthema's eerder aan de orde hebben. Wij als LPB denken daarbij aan de volgende onderwerpen:

- Actieve grondpolitiek ook echt mogelijk maken door het aankopen van grond om woningbouw en ontwikkeling van bedrijfsterreinen mogelijk te maken.
- De kwaliteit van onze binnensport accommodaties sterk verbeteren.
- Versterking van de natuur in onze gemeente.
- Een ambitieus huisvestingsplan voor nog te renoveren/nieuw te bouwen scholen.
- De groenbeleving in al onze kernen verbeteren.

Graag nodigen wij andere fracties uit om hierop te reflecteren.

Taakveld 0 Bestuur en Ondersteuning

In Bergeijk pakken we onze verantwoordelijkheid als volksvertegenwoordigers gedreven op. Discussies vinden plaats op basis van argumenten en respect voor elkaars opvattingen. De medewerkers van onze organisatie zijn aanspreekbaar, hardwerkend en loyaal en via onze griffie is informatie snel te krijgen en worden we als raad goed ondersteund.

Ook hier kan het echter beter. Het college kan opbouwende kritiek en voorzichtig geformuleerde amendementen en moties best wat vaker "omarmen", daar worden ze alleen maar sterker van. Daarnaast zouden raadsvoorstellen best zo af en toe een alternatief mogen bevatten. Dat komt de discussie in de raad ten goede en is wellicht ook een stimulans voor onze inwoners om te komen luisteren of hun "zegje" doen.

Het is goed dat we in Kempenverband samen met inwoners en belanghebbenden het begrip Brede Welvaart verder uitwerken. Daarbij wordt specifiek gekeken naar wat sociale structuren in de Kempen aankunnen. We zullen echter niet ontkomen aan concrete acties om sociale ongelijkheid te bestrijden en zeker diegenen die onder de armoedegrens leven te steunen en te ondersteunen. Met andere woorden, we zullen niet in goede bedoelingen moeten blijven hangen.

Op pagina 15 van de begroting valt te lezen: "Lastenverzwaring wordt enkel doorgevoerd als daar tegenover meer voorzieningen staan of indien dit noodzakelijk is voor het behoud van bestaande voorzieningen. Wat de LPB betreft geldt dit ook 1 op 1 voor de Kurtax. Oftewel OZB boven trendmatig verhogen, dan ook de Kurtax verhogen. Graag ook hier reflectie van de andere partijen. Door het CDA is tijdens de bespreking van de PPN al een



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

soortgelijke suggestie gedaan. Graag horen wij van de overige fracties of zij dezelfde boodschap aan het college willen geven.

Wij verwachten dat het college “de vinger aan de pols” houdt ten aanzien van het flexibel personeelsbudget en ons als raad daarover rapporteert. Zowel ten aanzien van de uitgaven als de geprognoseerde inkomsten.

Ten slotte vinden we dat we als raad volstrekt transparant moeten zijn hoe wij omgaan met de opbrengst raming van zowel OZB als Toeristenbelasting. Dat betekent dat de OZB structureel verhoogd wordt met het door de raad vastgestelde percentage en de areaal uitbreiding en de toeristenbelasting wordt geraamd op basis van de inkomsten zoals geprognoseerd in de BURAP2. Niet meer en ook niet minder.

Taakveld 1 Veiligheid

Dit is veruit het kortste hoofdstuk in deze begroting. Dit terwijl het voor onze inwoners een heel belangrijk onderwerp is. De LPB zal de komende jaren hier meer aandacht voor vragen. Wij zullen dit doen door jaarverslagen en andere stukken die ons vaak ter kennisname worden aangeboden, ter bespreking voor te leggen aan de commissie ABZ.

Zaken waar wij de nadruk op zullen leggen zijn: handhaving, zichtbaarheid politie en het functioneren van onze Boa's. Deze laatste moeten een voor onze inwoners een duidelijke taakopdracht hebben en aanspreekbaar zijn.

Wellicht is het te overwegen onder dit taakveld onze inspanningen met betrekking tot verkeersveiligheid te beschrijven.

Taakveld 2 Verkeer en Vervoer

Laat ik hier beginnen met een punt van grote zorg van de LPB. Op de rondweg van Bergeijk, grofweg van Boscheind in Luyksgestel naar Braambos in Westerhoven wordt nog veel te vaak te hard gereden. Grote gedeelten zijn recent prima opgeknapt maar de snelheid waar mee gereden wordt is vaak veel te hoog. Bij de rotondes gaat het goed maar bij de overige straten en uitritten ontstaan te vaak gevaarlijke situaties. Controles en signaleringsborden hebben te weinig effect. Is het college bereid hier nog eens onderzoek naar te doen. Wellicht aansluitend op het aangekondigde onderzoek naar de wegategorisering en inrichting wegen gemeente Bergeijk (pag.28).

Dit onderzoek steunen wij zeker maar wijzen er wel op dat de motie “Onderzoek ontsluiting Hooge Berkt” niet mag “onder sneeuwen” in dit onderzoek want dat is gekoppeld aan de nieuwbouw in Hoge Berkt II. VVD “let op uw zaak”!



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

Nu kan er heel veel gezegd worden over de nieuwe beheerplannen BORA IV en de € 527.000 die structureel extra is opgenomen. Laat ik me echter beperken tot een aantal opmerkingen op hoofdlijnen:

- Wethouder, u wordt gered door het zeer positieve begrotingsbeeld, dat maakt accordering een stuk makkelijker.
- Het ligt echter zwaar op de maag dat een stuk wat in Mei al werd aangekondigd, inclusief financiële gevolgen, pas na de begrotingsbehandeling in 2024 aan de raad kan worden voorgelegd. Wij als raad kunnen nu geen inhoudelijke afwegingen maken, die komen als mosterd na de maaltijd in 2024.
- In de BURAP 2 komt daar nog eens € 850.000 incidenteel bij!
- Dit mag nooit meer gebeuren en mijn fractie verlangt hier van het college dan ook een harde toezegging.
- Inhoudelijk bewaren wij onze opmerkingen dan ook tot volgend jaar, hoewel de relevantie dan wel wat twijfelachtig is.

De rehabilitatie van wegen en fietspaden in het buitengebied is een door ons gekoesterde wens die nu concreet in de begroting wordt opgenomen, dank daarvoor.

We ontkomen er niet aan om opnieuw onze “klaagzang” te laten horen over het Openbaar Vervoer. Het is er met de nieuwe dienstregeling opnieuw niet beter van geworden en ook de uitvoering laat nog veel te vaak te wensen over. Bussen vallen uit zonder dat de reiziger er iets van weet. Zouden wij met een eigen gemeentelijke bijdrage aan de lokale lijnen niet tot verbetering kunnen komen. We zitten dan immers direct aan tafel met Hermes. Is het ook geen idee om bij enkele bushaltes in onze gemeente digitale info over de lijndiensten te geven. Eindhoven kent dit al. Lijkt ons een beter investering dan de 800.000 euro in het verdiept aanleggen van het busstation in Eindhoven.

Taakveld 3 Economie

Werkgelegenheid is belangrijk voor onze gemeente. Het bedrijfsleven draagt positief bij aan de leefbaarheid in de kernen. Het Kempisch Bedrijven Park is inmiddels geheel gevuld en is een waardevolle samenwerking gebleken. Een KBP2 is wellicht wenselijk om onze Kempische bedrijven te laten groeien en kavels van groter dan 5000 m2 te bieden. Ook moeten we de lokale bedrijventerreinen blijven ondersteunen en ruimte zoeken voor bedrijven kleiner dan 5000m2. Bij toekomstverkenningen voor onze kernen moeten we hier zeker aandacht voor hebben, naast woningbouw uiteraard.



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

De focus moet de komende jaren nog sterker op behoud en verbetering van ons buitengebied komen te liggen. De waarden: Landbouw, veeteelt, natuur en landschap zijn daarbij leidend maar we kunnen de ogen ook niet sluiten voor noodzakelijke woningbouw en de aandacht voor bedrijfsterreinen. Hier zit natuurlijk spanning op, des te belangrijker om hier als raad te bezien of wij tot aanscherping van de Bergeijkse Omgevingsvisie (BOV) kunnen komen.

Cruciaal hierin is de positie van onze boeren. De LPB verwacht hier van het college een intensievere inzet, met concrete resultaten. Als wij ons nu eens ten doel steel dat jaarlijks minimaal 5 boerenbedrijven perspectief krijgen, d.w.z. dat een complete generatie in het boerenbedrijf bestaanszekerheid ziet en met vertrouwen de toekomst in gaat. Wij als gemeente kunnen meer dan we nu denken om dat mogelijk te maken. Idealistisch? Wellicht maar ik kom boerenfamilies tegen die met een klein zetje in de rug en een gemeente die pal voor ze gaat staan de toekomst vol vertrouwen in gaan.

De Aldi die nu tijdelijk op 't Loo is gehuisvest is een groot succes, dat is iets wat wij alom horen. Is het niet hoog tijd om het college opdracht te geven deze huisvesting aldoor permanent te maken door het BP eropaan te passen? Voor de LPB moeten we dat voorwaardelijk koppelen aan het mogelijk maken van woningbouw op de locaties "Boerenbond" in Luyksgestel en Burg. Magneestraat in Bergeijk. Drie vliegen in 1 klap. Graag horen wij van de andere fracties hoe zij hier over denken.

Taakveld 4 Onderwijs

De LPB houdt hier nogmaals een pleidooi voor de opwaardering van de Kind centra met een goede sportzaal die ook voor de buurt te gebruiken is. Een grote meerwaarde voor een kleine investering die we gezien onze financiële situatie makkelijk kunnen betalen.

Maak bij de Beistervelden niet dezelfde fout als bij de Waterloop op 't Loo. Liever een leslokaal te veel dan achteraf moeten bijbouwen. Ga creatief om met tijdelijke huisvesting, dit zijn vaak hoge lasten en wij investeren liever meer in permanente huisvesting. We hebben in Bergeijk overigens al tijdelijke units staan, die zijn toch te verplaatsen?

Als LPB zijn wij voorstander van complete nieuwbouw voor "De Regenboog". Dit biedt uitstekende mogelijkheden om het gehele gebied te her ontwikkelen. Is het college bereid dit als ontwikkelvariant mee te nemen en te onderzoeken op haalbaarheid door ons inzicht te



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

geven in kapitaallasten die nog op dit gebied rusten en mogelijke opbrengsten inzichtelijk te maken?

Taakveld 5 Sport, cultuur en recreatie

Direct aansluitend op het taakveld Onderwijs willen wij als LPB hier een lans breken voor het opstellen van een beleidsnota binnensporten in Bergeijk. Wat zijn onze ambities, wat zijn de wensen van de gebruikers en wat is de huidige staat van onze gebouwen. Lijkt ons een prima onderzoek wat we kunnen uitbesteden en in 2024 als raad kunnen bespreken.

Goed dat we investeren in openluchttheater “De Hunnebergen”. Wij komen echter met een amendement om €3.000 extra ter beschikking te stellen voor de aanbouw kantine. Het bestuur heeft met grote inspanning zich bereid verklaard zelf een bedrag in te leggen van €13.000 echter daarbij geen rekening gehouden met het feit dat over de bouwleges moesten worden betaald. Wij vragen de andere fracties om ons enige amendement bij deze begroting te steunen.

Blij zijn wij ook met eenmalige bijdrage aan een uitbreiding van het Bakkerijmuseum.

Taakveld 6 Sociaal Domein

De LPB wil bij de toekomstverkenning van KempenPlus graag specifiek aandacht vragen voor de verantwoordelijkheid voor het begeleiden van inwoners naar de arbeidsmarkt. Graag een scherpe definitie van “met een afstand tot”. Er gaat heel veel geld om in dit beleidsterrein maar het is voor ons niet helder wat nu door de overheid moet worden opgepakt en wat door de markt. Slechts 1 voorbeeld in dit kader: Banenmarkten worden gehouden door een marktorganisatie als “werken in de Kempen”, het UWV en door KempenPlus. Dit lijkt ons niet in het belang van werkzoekenden maar ook niet van werkgevers.

Het thema armoede en geldzorgen komt terecht terug in deze begroting. Landelijk is dit ook een belangrijk thema in de verkiezingen. Daarom gericht de vraag aan het college en de overige politieke partijen om in De Kempen te komen tot een 130% norm voor kwijtschelding en de toekenning van toeslagen. Wij zouden toch iets van onze rijkdom moeten delen met mensen die onder de armoedegrens leven? De concrete vraag aan het college is dan ook om dit met de collega’s in de Kempen te bespreken en in de diverse gemeenteraden te toetsen. Ons bereiken signalen dat hier in de Kempen brede steun voor is.

We zien een forse meevaller op de voorziening begeleiding WMO. Kan het college bevorderen dat hier volgend jaar een nadere analyse op komt van Maatschappelijke Dienstverlening?



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

Wij hebben grote zorgen over de uitvoering van de thuiszorg. Wij hebben dit veel te bureaucratisch ingericht. Het meest schrijnende is de beloning van de verzorgenden. Wij als gemeente betalen een bedrag tussen de 60 en 70 euro per uur. Het personeel krijgt een vuurvergoeding van rond de 12 euro. Dat zouden wij toch niet moeten accepteren. Geen wonder dat er een personeelstekort is. Ook de opleiding gebeurt niet of veel te mager. Laten we eens kijken hoe onze zuiderburen dit geregeld hebben met o.a. hun vouchersysteem.

Blij zijn we dat er een bijdrage komt voor uitbreiding van buurthuis 't Sant met een vast podium met extra opslagruimte. Wel zijn wij van mening dat sneller ingespeeld moet kunnen worden op dit soort vragen van gemeenschapshuizen, wij hebben hier vorig jaar ook voor gepleit.

Taakveld 7 Volksgezondheid en milieu

Bergeijk is aangesloten bij Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit. Dus we meten en we weten maar doen we ook wat? Nu is de LPB er niet op uit om akkoorden te sluiten en werkgroepen op te richten, want dat is alleen nog maar meer weten en getuigen. Nee graag horen wij van het college wat we concreet kunnen doen om onze luchtkwaliteit te verbeteren. Zeker als we in de krant lezen dat wat fijnstof betreft Bergeijk het slechtste plekje van Nederland is om te wonen.

De transitie duurzame veehouderij hoort volgens ons niet thuis onder dit taakveld, daarom hebben we daar iets over gezegd bij taakveld 3 Economie.

Graag willen wij een kader stellende/richtinggevende discussie over de SPUK-sport, gezondheid en cultuur, over de inzet van alle financiële middelen, dus inclusief de €150.000 die al in de begroting is opgenomen.

Grootschalige zonne- en winparken houden de gemoederen in met name Luyksgestel en De Weebosch aardig bezig. Het is voor de regio natuurlijk een godsgeschenk dat Bergeijk zich heeft opgeworpen om het probleem van duurzame energieopwekking op te lossen. Een groot vraagteken kan gezet worden bij de betekenis van duurzaam als er 18 windturbines met een hoogte van 225 meter in de achtertuin van onze gemeente staan. Datzelfde geldt voor grote zonneparken. Voor wat dit laatste heeft nu ook minister De Jonge zich uitgesproken tegen het opofferen van natuurgebieden en agrarische grond voor zonneparken. Wijze woorden, vele organisaties waren hem al voorgegaan, woorden waarvan wij hopen dat die ook bij onze collega raadsleden zijn doorgekomen. Wij blijven ons dan ook verzetten tegen de plannen die er zijn en die ons binnenkort zullen bereiken.



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

Dat wij niet de enige inwoners zijn die zich hier grote zorgen over maken is voor ons duidelijk uit de vele reacties die wij krijgen. Geloofd u ons niet, laten we dan gelijktijdig met de komende Europese verkiezingen een referendum uitschrijven over dit onderwerp, dan weten we precies hoe onze inwoners er over denken.

Taakveld 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Laat ik beginnen met een ondersteuning en aanscherping van een vraag van het CDA in een vorige raadsvergadering. Het toewijzen van nieuwbouwwoningen en ik voeg er aan toe sociale huurwoningen, aan eigen inwoners. College zorg er nu gewoon voor dat er zo snel mogelijk een raadsvoorstel ligt om 50% van nieuwbouw en sociale huurwoningen toe te wijzen aan eigen inwoners, dat kan best vooruitlopend op nieuwe wetgeving. Dat hebben we bij de omgevingswet ook gedaan.

Nu ligt er precies een jaar een motie van de LPB die unaniem door de raad is aangenomen, namelijk om te zoeken naar locaties voor de bouw van sociale huurcomplexen. Mag ik het college houden aan uitvoering van die motie en scherper gesteld, er van uit gaan dat volgend jaar minimaal twee locaties worden aangewezen.

Nu ten aanzien van de bouw van sociale huurwoningen in brede zin en ja ook wij worden er moe van om hier steeds maar weer op terug te komen maar het moet want wij zien geen aansprekende vooruitgang. Voor de duidelijkheid ook naar onze inwoners: sociale huurwoningen zijn niet het afvalputje van onze woningvoorraad. Hele grote groepen ouderen en jongeren zijn gezien hun inkomen volstrekt afhankelijk van sociale huurwoningen. Alleenstaand maar ook met een redelijk pensioen of inkomen is een koopwoning volstrekt onhaalbaar!

Bij de raadsinformatieavond met de woningbouwverenigingen viel op dat zij zich nog baseren op 60 woningen per jaar die we van de provincie mogen bouwen. Dat leidt dus in 10 jaar tot een aantal van 180 sociale huurwoningen. Hierbij moet ook nog worden meegenomen dat er 100 woningen van Vestia aan de sociale huur worden onttrokken en moeten worden gecompenseerd.

Koppel daaraan dat we maar niet boven de 13% sociale huurwoningen uitkomen, ondanks de vereiste 30% bij nieuwbouwprojecten. Het is daarom tijd om samen met de woningbouwverenigingen een aanvalsplan op te zetten om substantieel meer sociale huurwoningen te gaan realiseren.

- De woningbouwverenigingen moeten zich richten op het bouwen van minimaal 30 sociale huureenheden per jaar.



Algemene beschouwingen begroting 2024-2027 Bergeijk

- Daarbovenop moeten concrete plannen worden ontwikkeld voor de compensatie van Vestia woningen, 100 woningen extra dus.
- Daarbovenop een extra taakstelling van 500 woningen, Complexgewijs, renovatie en uitbreiding van bestaande complexen en in de vorm van beneden/boven woningen.
- Actieve grondpolitiek MOET hiervoor worden ingezet. De afhankelijkheid van projectontwikkelaars is nu te groot.

Alleen zo kunnen wij komen in de richting van een 20% sociale huurwoningen op het totaal. Ik verwijs nog niet eens naar rijksbeleid maar we kunnen vanuit dat rijksbeleid ongetwijfeld steun krijgen voor onze inzet.

Tenslotte vraagt de LPB speciale aandacht voor woningbouw in Riethoven en op De Weebosch.

De LPB omarmt het visiedocument “Wonen in Riethoven” en ziet graag dat het college hier versneld invulling aan gaat geven. Dat kan wat ons betreft in de luwte maar wel met directe betrokkenheid van de werkgroep in Riethoven al was het maar om hen te laten zien dat we de inzet waarderen en het serieus oppakken. Wij horen graag in deze wat het college vindt van de suggestie door de werkgroep gedaan om een omgevingsplan ter vervanging van het nu geldende bestemmingsplan op te stellen. Wij als LPB vinden dit een goede mogelijkheid om ook aandacht te besteden aan eventuele werklocaties en herpositionering en aanpassing van het voorzieningenniveau aan de uitbreidingsambities.

De paragraaf in BURAP2 over de ondersteuning van het in stand houden van de basisschool op de Weebosch is voor de LPB aanleiding om te pleiten om volle bak door te gaan met woningbouwplannen na Kapelledries fase 3. De enige manier om de basisschool duurzaam te laten voortbestaan is meer leerlingen en dan niet 1 of 2 maar tientallen! Daarvoor is aanvullende woningbouw nodig met de nadruk op gezinswoningen bouwen voor nieuwe inwoners die fantastisch kunnen wonen op de Weebosch.